

▶▶ Biociden

Webinar Opkomende stoffen: biociden

Joke Wezenbeek (RIVM)

Tessa Pronk (KWR)

▶▶ KIWK biociden:

- Tessa Pronk (KWR)
- Joke Wezenbeek (RIVM)
- Els Smit (RIVM)
- Thomas ter Laak (KWR)
- Ivo Roessink (WEnR)
- Bas Buddendorf (WEnR)
- Sanne van den Berg (WEnR)
- Joep van den Broeke (KWR)

▶▶ Wat zijn biociden?

Bio = “Leven”

Cide = “Dodend”

- Biociden zijn bestrijdingsmiddelen
- Biociden bevatten toxische werkzame stoffen ('biociden')

Niet: gewasbeschermingsmiddelen

Niet: (dier)geneesmiddelen

►► Desinfectiemiddelen

Humane hygiëne

Algemene desinfectie

Dierlijke hygiëne

Voedsel- en drankindustrie

Drinkwater

►► Conserveermiddelen

Koelwater

Papierproductie

Metaalindustrie

Leerlooien

Olie- en gaswinning

►► Conserveermiddelen

Hout

Pleisterwerk

Kit

Tapijt

Verf

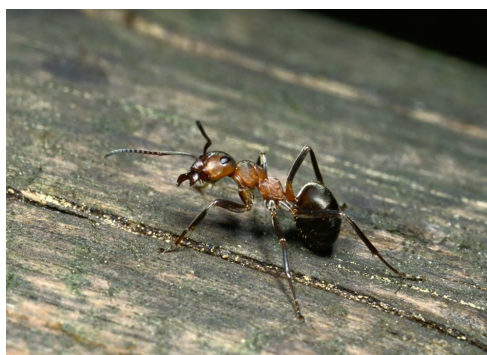
▶▶ Plaagbestrijdings- en afweermiddelen

Rodenticiden

Afweermiddelen

Insecticiden

▶▶ Antifouling en weefselconservering

Weefselconservering

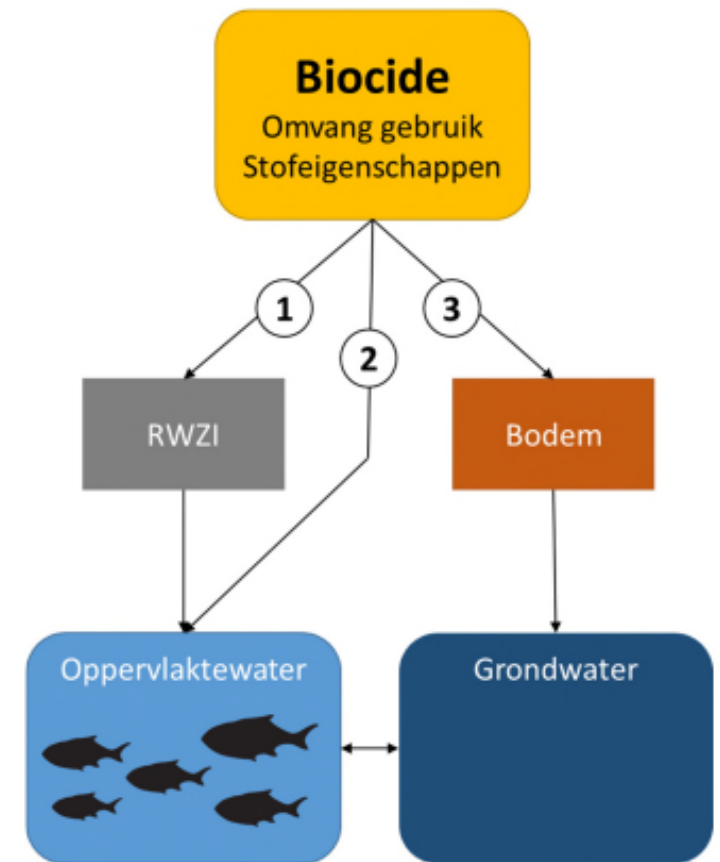
Antifouling

▶▶ Emissie naar water

1. Desinfectiemiddelen, alle conserveermiddelen, rodenticiden, insecticiden, afweermiddelen
2. Algenmiddelen kunstgras, conservering verf/ hout/ bouwmetaal, uit koelsystemen, antifouling op schepen
3. Dierhygiëne (via mest), conservering verf/ hout/ bouwmetaal, rodenticiden, insecticiden

►► Biociden regelgeving

- Europese regelgeving, hoge eisen: biociden mogen niet op de markt, tenzij...
- Werkzame stoffen moeten goedgekeurd zijn of in het reviewprogramma zitten (ca. 250 stoffen)
- Biocide producten/middelen moeten zijn toegelaten door het Ctgb (College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden)

►► Biociden regelgeving

- Biocide producten moeten werkzaam zijn
- Biocide producten moeten veilig zijn voor mens en milieu
  - Ecotoxicologie wordt beoordeeld (altijd alg, watervlo, vis)
  - Emissie naar milieu wordt beoordeeld
- In met biociden behandelde voorwerpen mogen alleen toegestane werkzame stoffen

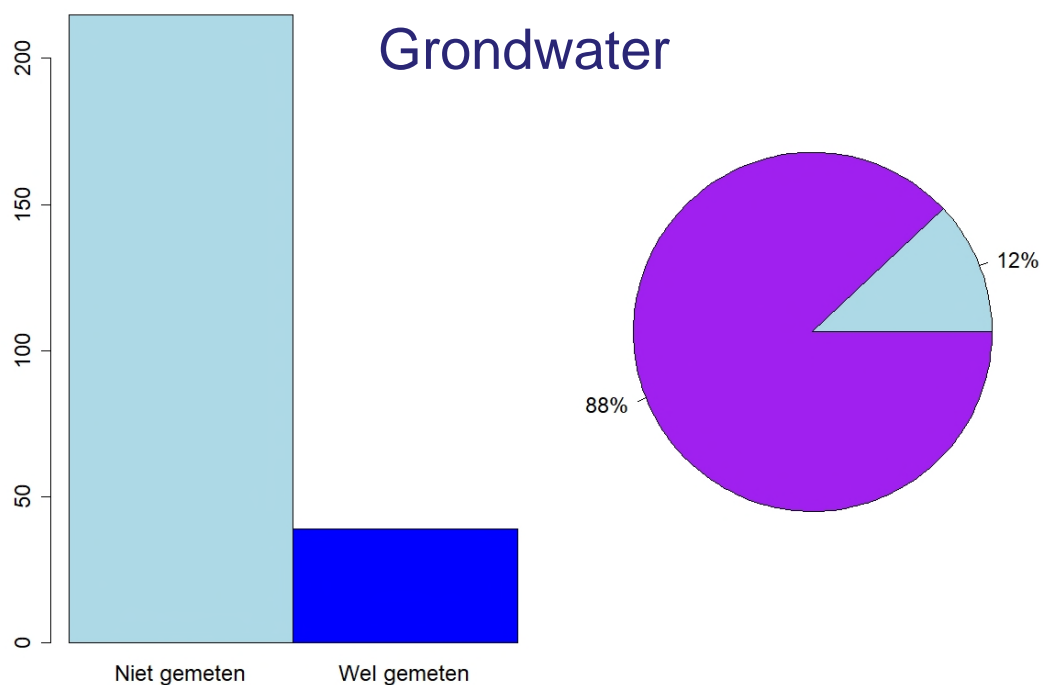
▶▶ Andere regelgeving biocidale stoffen

- Biociden regelgeving geldt niet voor gewasbeschermingsmiddelen, (dier)geneesmiddelen, medische hulpmiddelen, levensmiddelen en diervoeders
- Gewasbeschermingsmiddelen bevatten vaak dezelfde stoffen als biociden
- Sommige (dier)geneesmiddelen ook
- Sommige biocidale werkzame stoffen zijn afgekeurd voor biociden, maar mogen wel nog in cosmetica

►► Meetgegevens in water

Biocidale stoffen
toegestaan in Europa

*Niet/wel gemonitord in
Nederland*

Toegestaan Nederland +
Gemonitord in Nederland:

Uniek biocidale toepassing

Ook (eerder) als
gewasbeschermingsmiddel
en/of (dier)geneesmiddel

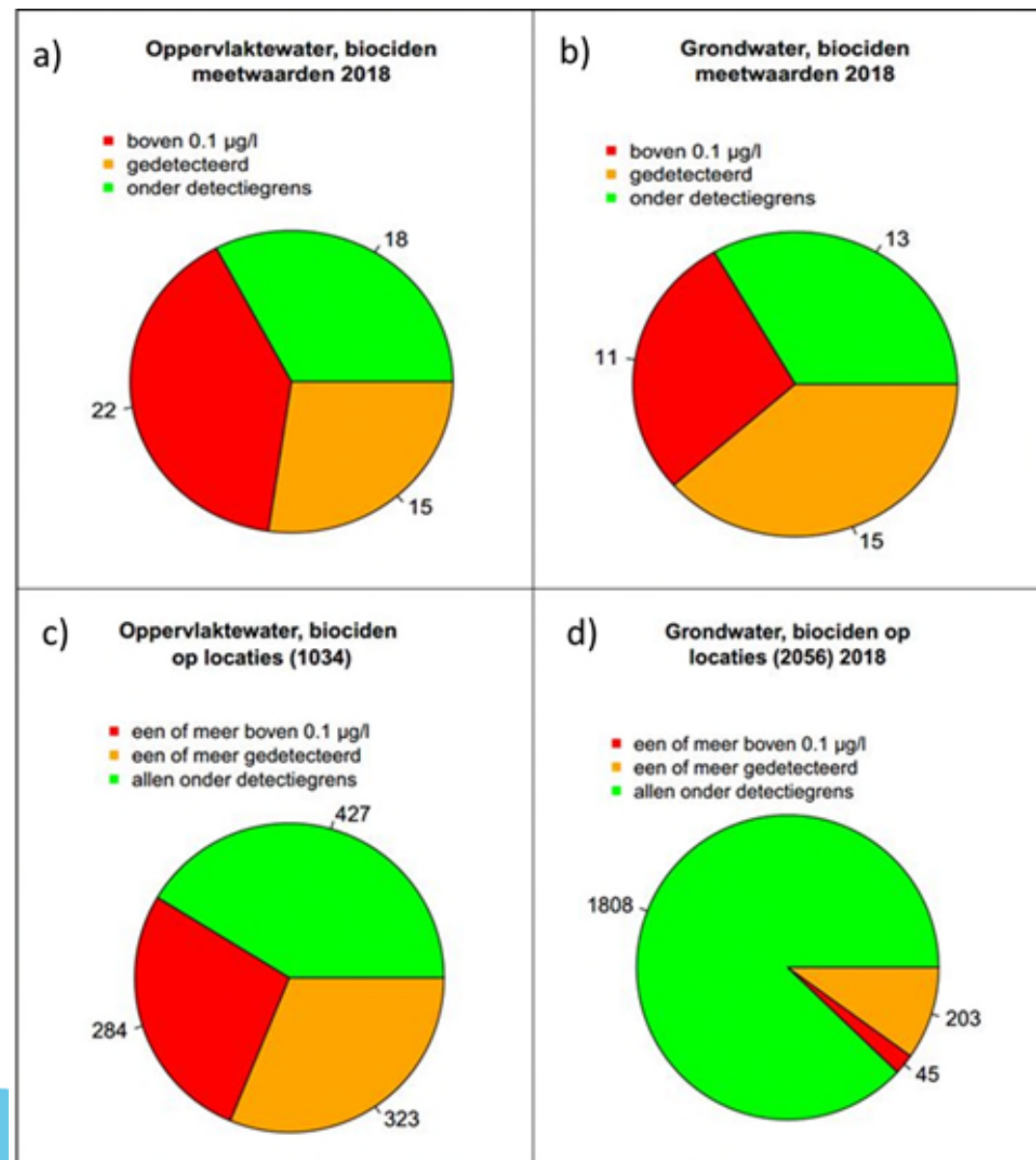
►► Concentraties

Biociden:

Ongeveer één derde van de biociden overschrijdt 0,1 µg/l (drinkwater signaleringsnorm) op minstens één plek

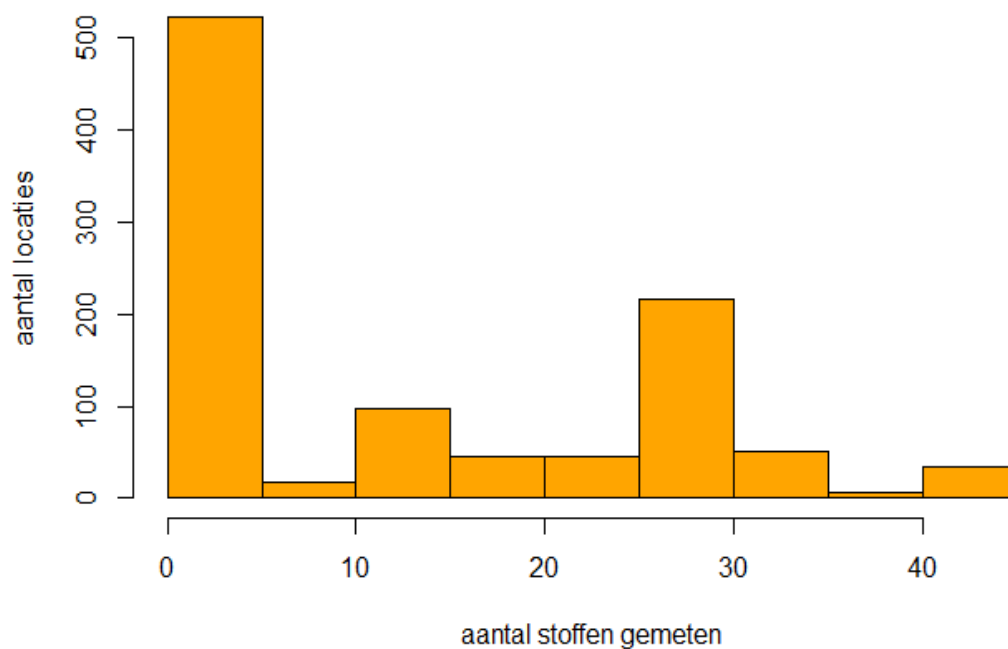
Locaties:

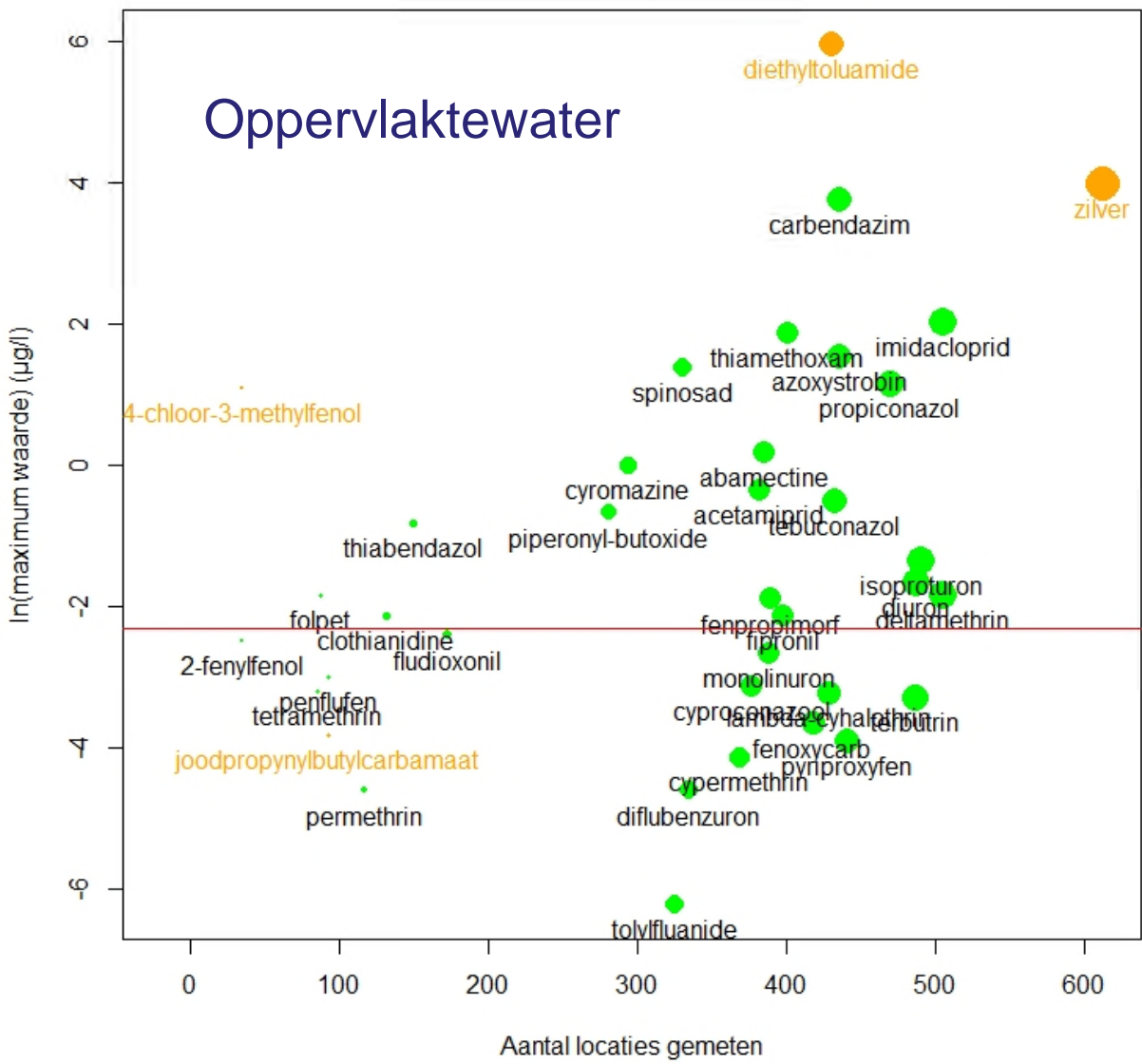
In oppervlaktewater is ruim een derde van de gemonitorde locaties alles onder de detectielimiet, in grondwater bijna 90%.

►► Meeste meetlocaties meten weinig biociden

Verdeling van het aantal gemeten stoffen (55) op locaties

Gedetecteerde stoffen meet locaties

Stoffen met de hoogste maximale gevonden concentratie worden niet altijd het meest gemeten.

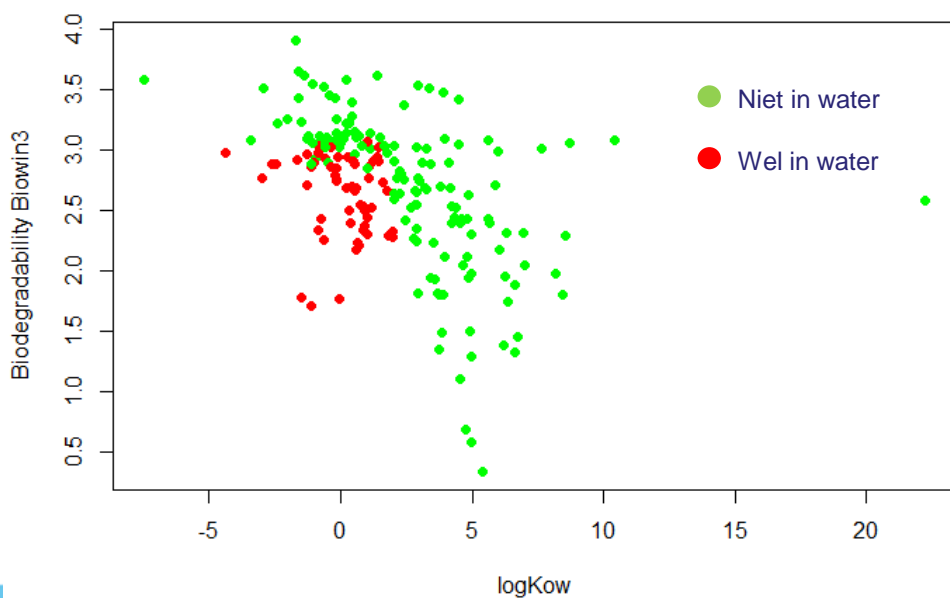
Rode streep: 0.1 µg/l (drinkwater signaleringsnorm)
Oranje: uniek als biocide

 Monitoring: waterkwaliteitsportaal.

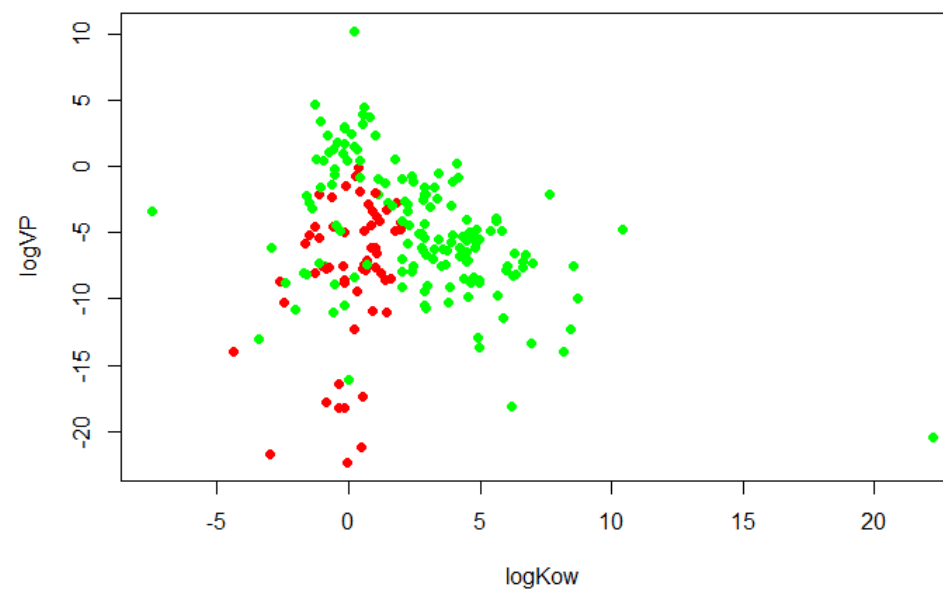

▶▶ Volgende stap: prioritaire stoffen

Biociden en wateraanwezigheid inschatting (via stoffeigenschaften)

Biociden en wateraanwezigheid inschatting (via stoffeigenschaften)

►► Conclusies Deltafact biociden

- ⦿ Aantal stoffen is te overzien
- ⦿ Aantal toepassingen en emissieroutes naar water is zeer divers, veel 'ketens' dus
- ⦿ Weinig meetgegevens van weinig werkzame stoffen in biociden
- ⦿ Veel overlap met stoffen in gewasbeschermingsmiddelen en (dier)geneesmiddelen: bron stoffen is onduidelijk
- ⦿ Deels: ontbreken waterkwaliteitsnormen, geen (goede) analysemethoden
- ⦿ Nog veel kennisleemten voor inschatten impact en voor een meetstrategie

▶▶ Werkzaamheden 2021

- 💧 **Selectie van enkele relevante stoffen/stofgroepen**
Verschillende toepassingen, persistent, te verwachten in water, (deels) gemeten in water, wel/niet goed meetbaar, relatief toxisch, wel/geen overlap met gewasbeschermingsmiddelen en (dier)geneesmiddelen (o.a. diethyltoluamide = DEET)
- 💧 **Verdiepende analyse op de geselecteerde stoffen/stofgroepen**
Karakterisering emissie en de mogelijke effecten op waterleven / mogelijkheden waterzuivering.
- 💧 **Strategie/routeplan voor het meten of voorspellen van concentraties van biociden**
Inventarisatie informatie, methoden, actuele praktijken vs. gewenst